

PÉNZÜGYMINISZTERIUM
MINISZTER

Dr. Sulyok Tamás úr részére
elnök

Alkotmánybíróság

Budapest
Pf. 773.
1535

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: <i>IV/1568-2/2022</i>	
Érkezett: 2022 AUG 19.	
Példány: <i>1</i>	Kezelőiroda:
Melléklet: <i>0</i> db	<i>Ju</i>

Tárgy: amicus curiae a IV/1568/2022
számú AB indítványhoz

Tisztelt Elnök Úr!

A IV/1568/2022 számú AB indítványhoz a következő amicus curiae beadványt kívánom benyújtani az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 57. § (1b) bekezdése alapján.

Az indítvány az extraprofit adókról szóló 197/2022. (VI. 4.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 5. § (4) bekezdése, valamint a 27. § (1) bekezdéssel együttesen értelmezett 5. § (5) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányul a kihirdetés időpontjára visszamenő hatállyal.

Álláspontom szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételei nem állnak meg, ugyanis az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdésében foglalt hatásköri korlátozás mind a „központi adónem”, mind a „törvény” kifejezések vonatkozásában teljesül.

Az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdése szerint: „Mindaddig, amíg az államadósság a teljes hazai össztermék felét meghaladja, az Alkotmánybíróság a 24. cikk (2) bekezdés b)-e) pontjában foglalt hatáskörében a központi költségvetésről, a központi költségvetés végrehajtásáról, a központi adónemekről, az illetékekről és járulékokról, a vámokról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvények Alaptörvénnyel való összhangját kizárólag az élethez és az emberi méltósághoz való joggal, a személyes adatok védelméhez való joggal, a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságához való joggal vagy a magyar állampolgársághoz kapcsolódó jogokkal összefüggésben vizsgálhatja felül, és ezek sérelme miatt semmisítheti meg.”

Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Gst.) 28. § (1) bekezdése szerint: „Magyarországon minden természetes személy, jogi személy és más jogalany a) adó, járulék, hozzájárulás, vagyonszerzési illeték, pótlék vagy más hasonló – az állam közvetlen ellenszolgáltatása nélküli – rendszeres vagy rendkívüli fizetési kötelezettség, továbbá b) az állami közhatalom birtokában nyújtható szolgáltatásért, eljárásért fizetendő felügyeleti díj, eljárási és felügyeleti illeték, igazgatási szolgáltatási díj, pótdíj [az a) és b) pont a továbbiakban együtt: fizetési kötelezettség] teljesítésével járul hozzá a közös szükségletek fedezetéhez.”

Az indítványozó szerint a két törvényi előírás együttes olvasatából az következik, hogy a „hozzájárulásnak” elnevezett fizetési kötelezettségre az Alkotmánybíróság hatásköri korlátozása nem vonatkozik. Álláspontom szerint a fizetési kötelezettségeket a Gst. 28. § (1) bekezdése más szemlélet szerint sorolja fel, mint az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdése. A Gst. 28. § (1) bekezdés a) pontja az

állami ellenszolgáltatás nélküli, b) pontja az állami ellenszolgáltatás mellett teljesítendő fizetési kötelezettségeket sorolja fel, míg az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdése nem tartalmaz ilyen megbontást (például illetéket említ, amely egyaránt tartalmazza az ellenszolgáltatás nélküli vagyonszerzési illetéket és a szolgáltatásért fizetendő eljárási illetéket). Míg előbbi az „adó” kifejezést, utóbbi a „központi adónemek” kifejezést használja, amely álláspontom szerint a fogalom tágabb értelmére utal az Alaptörvény esetében. Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) 6. § (2) bekezdés a) pontja szerint adónak minősül „az adóval, a járulékkal, az illetékekkel, a hozzájárulással, a díjjal összefüggő, a központi költségvetés, az Alapok vagy az önkormányzati költségvetés javára teljesítendő, törvényen, önkormányzati rendeleten alapuló kötelező befizetés”. A Gst. és az Art. összevetése alapján tehát adónak kell tekinteni minden ellenszolgáltatás nélküli, az állam, az államháztartás javára teljesítendő, jogszabályon alapuló befizetési kötelezettséget, függetlenül annak elnevezésétől.

Az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdése értelmében a Korm. rendelet álláspontom szerint törvénynek tekintendő abban az értelemben, hogy arra az Alkotmánybíróság hatásköri korlátozása vonatkozik. A Gst. 29. § (1) bekezdése értelmében – a felsorolt szűk kivételeken kívül – fizetési kötelezettséget előírni kizárólag törvényben lehet. Az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdése szerint: „A Kormány a veszélyhelyzetben rendeletet alkothat, amellyel – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.” E felhatalmazás alapján – a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 51/A. § (3) és (4) bekezdésére figyelemmel – alkotta meg a Kormány az említett fizetési kötelezettséget, a légitársaságok hozzájárulását is szabályozó Korm. rendeletet. Az Alkotmánybíróság is arra jutott az 3234/2020. (VII. 1.) AB határozatában, hogy a jelzett hatásköri szabály alkalmazandó a központi költségvetés tárgykörében alkotott veszélyhelyzeti kormányrendeletek esetén is.

Arra az esetre, ha az Alkotmánybíróság mégis az érdemi vizsgálat mellett döntene, a konkrét alkotmányjogi aggályokkal kapcsolatos szakmai álláspontomat az alábbiakban foglalom össze.

Az arányos közteherviseléshez és a tulajdonhoz való joggal kapcsolatos panasz vonatkozásában álláspontom szerint a következő szempontok vizsgálata szükséges.

Vizsgálendő kérdés a légitársaságok hozzájárulásának extraprofit adó jellege. Álláspontom szerint a légitársaságok hozzájárulása nem a hagyományos értelemben vett extraprofit adó, mivel lényegi koncepcionális eltérések figyelhetőek meg, akárcsak a Korm. rendeletben foglalt többi ilyen típusú adónemhez képest is. A légitársaságok hozzájárulása valójában nem a légitársaságok jövedelmét, profitját adóztatja, de még csak nem is a bevételükkel arányos, hanem az induló utasok után fizetendő tételes adó. Különösen igaz ez annak tükrében, hogy az adó alanya a Korm. rendelet szerint nem is a légitársaság.

A légitársaságok hozzájárulásának „extraprofit adó” jellege és az arányosság kérdése véleményem szerint a légitársaságok – különösen a diszkont légitársaságok – agresszív és a keresletet rendkívüli módon felduzzasztó árazási politikájának fényében értelmezendő. Ezzel a fajta árpolitikával hatékonyan lehetett jövedelemtermelő piacot szerezni – amelyet hosszabb távon szükséges szemlélni, ugyanis ezen szempontból önmagában a koronavírus-világjárvánnyal sújtott utóbbi 2 év figyelembevételére félrevezető lenne –, amelyhez a légi közlekedés közteherviselésének eddigi rendkívül alacsony szintje (például a repülési üzemanyag jövedéki adómentessége, a nemzetközi légitársaságok levonási joggal járó áfa mentessége) párosult. Éppen ez az oka annak, hogy számos európai uniós államban (például: Ausztria, Franciaország, Németország, Olaszország, Hollandia, Portugália, Svédország) működik légitársasági adó, így a hozzájárulás hazai bevezetése egyáltalán nem légből kapott vagy előzmény nélküli.

Más országokban ez a közteher jellemzően zöld adóként funkcionál, arra tekintettel, hogy a légi közlekedés jövedéki adómentessége miatt [2003/96/EK irányelv 14. cikk (1) bekezdés b) pontja] a légitársaságok által okozott szennyezőanyag-kibocsátást gyakorlatilag nem terheli semmilyen egyéb

árazási eszköz. Jól mutatja az ezzel kapcsolatos irányt, hogy az energiaadó irányelv felülvizsgálata során az Európai Bizottság az Európai Unión belüli repülés adómentességének eltörlésére tett javaslatot.

A javaslat az alábbi linken érhető el:

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/revision_of_the_energy_tax_directive_0.pdf

A Kormány jelenleg nem zöld adóként tekint a légitársaságok hozzájárulására, azonban nem kizárt, hogy károsanyag kibocsátás csökkentési céllal hosszabb távon is fenn fog maradni, ezért nincs lejárati ideje a többi, tipikus extraprofit adóval szemben.

Mindezek alapján álláspontom szerint az indítványozó által megfogalmazott, az arányos közteherviseléshez és a tulajdonhoz való joggal kapcsolatos érvek és aggályok nem megalapozottak.

A visszaható hatályú jogalkotás tilalmának sérelme és a kellő felkészülési idő biztosításának hiánya kapcsán az alábbiakra hívom fel a figyelmet.

Visszaható hatályról álláspontom szerint azért nem lehet beszélni, mert a hozzájárulás alapját az induló utasok száma adja és kizárólag a szabályozás 2022. július 1-jei hatálybalépését követően induló járatok utasai után keletkezik hozzájárulás fizetési kötelezettség a Korm. rendelet 5. § (3) bekezdése alapján. A kötelezettség alanya a földi kiszolgáló szervezet, a közte és a légitársaság közötti szerződéses viszonyokról a jogszabály nem rendelkezik, így véleményem szerint az indítványozó szerződéskötés időpontjára való hivatkozása nem állja meg a helyét.

A kellő felkészülési idő hiányához kapcsolódó aggály kapcsán figyelembe szükséges venni, hogy az ismert külső körülmények, a háború okozta válsághelyzet és az így keletkező gazdasági károk gyors és célzott intézkedéseket követelnek meg. Az a tény, hogy a légitársaságok hozzájárulása válsághelyzeti kormányrendeletben került bevezetésre, mindenképpen fontos szempont lehet, azonban jogi szempontból azt is szükséges megvizsgálni, hogy a fennálló helyzet milyen eltérésekre ad lehetőséget a felkészülési idő vonatkozásában. A Gst. 32. §-ában előírásra került: „Fizetési kötelezettséget megállapító, fizetésre kötelezettek körét bővítő, a fizetési kötelezettség terhét növelő, a kedvezményt, mentességet megszüntető vagy korlátozó jogszabály kihirdetése és hatálybalépése között legalább 30 napnak el kell telnie.” E szabály alól felmentést ad a Korm. rendelet 29. §-a, amely szerint: „E rendelet vonatkozásában a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 32. §-át nem kell alkalmazni.” Fontos kiemelni, hogy a kellő felkészülési idő hiányával kapcsolatos aggály felvetése a légitársaságok oldaláról nem lehet megalapozott, mivel a hozzájárulás alanya a Korm. rendelet 5. § (2) bekezdése alapján az utas- és poggyászkezelést végző földi kiszolgáló, neki kell a Korm. rendelet 5. § (2), (5), (7)-(8) bekezdése alapján a hozzájárulás mértékét megállapítani, az önadózás szabályai szerint bevallani és megfizetni, továbbá az 5. § (6) bekezdése alapján ő köteles a nyilvántartás vezetésére. Éppen azért telepíti a jogszabály ezen kötelezettségeket az utas- és poggyászkezelést végző földi kiszolgáló szervezetre, mert ő az, akinek valamennyi szükséges adat (a ténylegesen induló utasok száma, utazásuk időpontja és végső úti célja) a rendelkezésére áll. A légitársaságokra a jogszabály nem ró semmiféle adókötelezettséget.

Tekintettel arra, hogy az indítványozó által előadottakat több szempontból sem tartom helytállóknak, álláspontom szerint az indítvány elutasításának van helye.

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az amicus curiae-ben foglalt álláspontomat az ügy elbírálása során szíveskedjen figyelembe venni.

Budapest, 2022. augusztus „12.”

Üdvözlettel:

